

PRÁCA ROZHODCU (KAPITÁNA) V SÚŤAŽIACH DRUŽSTIEV

Hlavnej letnej tenisovej sezóne vždy predchádzajú jednotlivé súťaže družstiev vo všetkých vekových kategóriách, v ktorých má dôležitú a zodpovednú úlohu vrchný rozhodca. Jeho povinnosťami, rozhodnutiami, hlavným problémom, ktoré pri vykonávaní jeho funkcie môžu vzniknúť, sa budeme venovať v nasledovných riadkoch. Neadresujeme ich výlučne rozhodcom, ale môžu pomôcť aj hráčom, kapitánom, rodičom, ktorí sa zúčastňujú na takýchto podujatiach a vysvetlia viaceré otázky. Napríklad v oblasti výkladu pravidiel v súťažiach družstiev pomôžu zabrániť konfliktom či nedorozumeniam. Na jednotlivých stretnutiach je za ich športový a regulárny priebeh zodpovedný vrchný rozhodca, v prípade jeho neúčasti kapitán.

Celý priebeh stretnutia, od príchodu až po jeho skončenie a vypísanie zápisu, možno rozdeliť do nasledovných častí.

1. Príprava na stretnutie

- príchod rozhodcu do klubu domáceho družstva so všetkými normami potrebnými na vykonávanie jeho funkcie (licencia rozhodcu, športovo-technické predpisy, stopky, meracie pásmo na kontrolu výšky siete a pod.)
- príchod rozhodcu do klubu domáceho družstva v dostatočnom predstihu pred začiatkom stretnutia (cca 30 min) – oboznámenie sa s podmienkami v klube, kvalitou a počtom dvorcov, kontrola dvorcov
- po príchode oboch družstiev spolu s kapitánmi – *rozhodca požiadá o písomné zostavy na zápasy dvojhry a zároveň prevezme na kontrolu:*
  - a) súpisky družstiev
  - b) rozhodca (kapitán) môže požiadať aj o doklad totožnosti hráča (OP alebo zdravotný preukaz)
    - pokiaľ kapitán nepredloží na kontrolu súpisku – *rozhodca je povinný uviesť to do zápisu*
  - c) overí či kapitán je na súpiske, ak kapitán nie je uvedený na súpiske družstva, musí mať písomné poverenie klubu na výkon funkcie – *treba to uviesť do zápisu*
- rozhodca skontroluje či poradie hráčov ohlásenej zostavy zodpovedá poradiu hráčov na súpiske a overí, či sú uvedení hráči prítomní
- ak nie sú prítomní všetci hráči z ohlásenej zostavy, rozhodca vyškrtnie neprítomných hráčov a ostatných zoradí na najvyššie miesta zostavy, pokiaľ nie sú prítomní ďalší hráči, zostávajúce miesta prečiarkne
- rozhodca nemôže povoliť nastúpiť na stretnutie družstvu, v ktorom v čase hlásenia zostavy na dvojhru, nie je prítomných minimálne toľko členov družstva, aby mohli družstvu zabezpečiť víťazstvo (Čl.109 Súťažného poriadku – SP)
- pokiaľ sa stretnutie z rôznych dôvodov nemôže uskutočniť, kapitáni zostavu nehlásia, hlásia ju až pred reálnym stretnutím
- ohlásená zostava sa už nemení

Ak jedno z družstiev nepríde na stretnutie na dohodnutý čas, čakacia doba je 20 minút, stanovený začiatok zápasu sa posunie o tento čas. Ak hosťujúci klub nepríde na stretnutie do konca čakacej doby, ale predtým oznámi domácemu klubu, že jeho družstvo použije hromadný dopravný prostriedok, ktorého príchod je v lehote 15 minút pred začiatkom stretnutia, rozhodca má povinnosť overiť, aké má dopravný prostriedok meškание a v tom prípade predĺžiť čakaciu dobu na stretnutie o dobu meškания a o čas, ktorý potrebuje hosťujúce družstvo na príchod do klubu (Čl. 114 SP) – *túto skutočnosť treba uviesť do zápisu.*

- po prijatí písomných zostáv na zápasy dvojhier, sa príprava na stretnutie končí spoločným nástupom, ktorý vedie rozhodca:
- privíta družstvá
- oboznámi ich s podmienkami na stretnutie, s počtom dvorcov na zápasy (v zmysle rozpisu súťaže, ak nie je uvedené minimálne 3)
- odfotografuje spoločne obe družstvá (kapitánov + hráči od 1-5 alebo 5-1) a zaznamená informáciu o poradí hráčov na fotografii do zápisu.

2. Riadenie stretnutia

Dvojhry

- po skončení spoločného nástupu rozhodca vyhlási nasadenie prvých zápasov dvojhier na dvorce
- spravidla sa začína dvojhrou piatych, štvrtých hráčov, atď., až po dvojhru prvých hráčov
- hráč musí nastúpiť na zápas v predpísanom čase – 10 min. a po opätovnej výzve do 5 min.
- ak hráč nepríde na dvorec v tejto dobe, rozhodca prisúdi družstvu súpera kontumačný výsledok a uvedie to do zápisu (toto upravuje Čl. 21 SP)
- zápasy sa hrajú bez hlavných „empajrových“ rozhodcov, to znamená, že hráči si rozhodujú sami podľa zásad hrania bez hlavného rozhodcu
- v prípade sporu je rozhodca jedinou osobou, ktorá môže rozhodnúť a spor vyriešiť (v zmysle pravidiel tenisu),
- narušenie športového správania sa u niektorého z hráčov rieši podľa platného Kódexu správania
- ak to situácia vyžaduje, môže i predčasne skončiť stretnutie, avšak *túto skutočnosť musí uviesť do zápisu*
- ak podľa názoru kapitána dôjde k porušeniu súťažného poriadku, je povinný ihneď upozorniť vrchného rozhodcu, ktorý ešte pred svojim rozhodnutím prerokuje upozornenie s kapitánmi oboch družstiev a *obsah upozornenia spolu s rozhodnutím musí uviesť do zápisu*
- počas stretnutia by mal rozhodca predovšetkým sledovať zápasy, zdržiavať sa pri dvorcoch
- najmä v ťažkých, vyrovnaných zápasoch, v súbojoch kde sa blíži záver setov, príp. v zápasoch, ktoré rozhodujú o výhre družstva, by sa mal rozhodca zdržiavať v ich blízkosti
- sledovať kapitánov, či nedávajú pokyny svojim hráčom aj v čase, keď to nie je povolené – kapitáni majú túto možnosť iba v prestávke po skončení setu a v prestávkach po skončení hier pri striedaní strán (nie však pri striedaní strán po prvej hre každého setu a v rozhodujúcej hre)
- pokyny v nedovolenom čase musí rozhodca posúdiť ako koučing a riešiť to v zmysle pravidiel
- rovnako treba, v zmysle pravidiel, riešiť situáciu, ak pokyny dávajú hráčom nepovolané osoby (iné ako kapitán družstva)
- rozhodca sleduje skončenie zápasov, aby mohol okamžite nasadiť nasledujúci zápas
- dozerá na plynulý priebeh stretnutia

Štvorhry

- ak to vyžaduje situácia a niektorí hráči potrebujú po dvojhrahách čas na oddych, kapitáni sa spolu s rozhodcom dohodnú na hodine, na ktorú nasadia zápasy štvorhier
- zostavu na štvorhru určiť bez ohľadu na poradie hráčov na súpiske,
- zostavu musia kapitáni predložiť rozhodcovi v písomnej forme (1. štvorhra, 2. štvorhra) najneskôr 15 min. po skončení poslednej dvojhry, ak je reálny predpoklad, že sa štvorhry

- uskutočnia v stanovenom čase (napr. pri nepriaznivom počasí treba čakať, t.j. nahlásiť až 15 min. pred reálnym začiatkom štvorhry)
- podobne, ako ohlásenú zostavu na dvojhru, ani nahlásenú zostavu na štvorhru nemôže už kapitán v žiadnom prípade meniť
  - po vytvorení proti sebe hrajúcich dvojíc, rozhodca nasadí na dvorce zápasy na štvorhru
  - rozhodca pri zápasoch štvorhier postupuje rovnakým spôsobom ako počas dvojhier – sleduje hru, snaží sa mať prehľad o situácii na dvorcoch, aby v prípade potreby vedel správne zasiahnuť

3. Zápis o stretnutí

- dôležitou súčasťou stretnutia je zápis o stretnutí, za ktorý zodpovedá vrchný rozhodca (obaja kapitáni)
- neúplné vyplnenie zápisu alebo nepravdivé skutočnosti v zápise, môžu byť pokutované resp. disciplinárne riešené (v závislosti od závažnosti previnenia)
- rozhodca musí vyplňať zápis podľa súťažného poriadku a nie podľa toho ako sa zápasy hrali
- ak sa zápasy hrali v inom poradí ako stanovuje súťažný poriadok, rozhodca to musí uviesť na zadnú stranu zápisu
- vyhraný zápas sa hodnotí jedným bodom
- ak na konci stretnutia získajú obe družstvá rovnaký počet bodov, o víťazstve rozhoduje počet získaných setov, ak je rovnosť aj v počte setov, o víťazstve rozhoduje viac hier, pri rovnosti počtu hier, víťazným družstvom je to, ktorého hráč zvíťazil vo dvojhre prvých hráčov
- zápis treba vyplniť dôkladne, bez akýchkoľvek skratiek a zjednodušení
- dôležité je to pri menách jednotlivých hráčov, tu treba klásť dôraz na vypísanie celého priezviska i krstného mena hráča (ak sa zhodujú tak aj ročník narodenia)
- v minulosti, keď sa neuvádzali celé mená hráčov, vznikali nedorozumenia a mohli viesť až k zámene hráčov (pokiaľ sú dvaja hráči s rovnakými iniciálkami)
- uviesť kompletný výsledok
- dôležité je vyplniť i zadnú stranu zápisu – priebežne sme v texte spomínali, čo by určite mala obsahovať
- rozhodca tu má právo uviesť všetky skutočnosti, ako neskorý príchod družstva, nedostatočný počet hráčov, nepredloženie súpisky, tresty hráčov, ak sa vyskytli závažné okolnosti súvisiace s organizáciou alebo regulárnosťou stretnutia
- k priebehu stretnutia sa majú právo vyjadriť aj kapitáni
- vyplnený zápis odovzdá rozhodca kapitánovi domáceho družstva
- za spracovanie a odoslanie zápisu zodpovedá kapitán a klub domáceho družstva. Kapitán hosťujúceho družstva svojím podpisom potvrdzuje správnosť uvádzaných údajov.

Dočasné prerušenie stretnutia

- pokiaľ sa stretnutie z rôznych dôvodov nemôže uskutočniť, kapitáni zostavu nehlásia, hlásia ju až pred reálnym začiatkom stretnutia
- aj keď jedno z družstiev už získalo dostatočný počet bodov na víťazstvo v stretnutí ešte pred posledným zápasom, musia sa odohrať všetky zápasy
- výnimkou je dohoda medzi kapitánmi a vrchným rozhodcom o predčasnom skončení stretnutia z nasledovných dôvodov:
  - nepriaznivé počasie
  - časová tieseň
  - technické príčiny
- *toto rozhodnutie, spolu s udaním dôvodu, treba uviesť v zápise o stretnutí*

- v prípade, že nie je o víťazovi rozhodnuté, ale zo spomínaných príčin treba stretnutie prerušiť, stretnutie sa môže dohrávať v odlišných podmienkach než pôvodných – na inom povrchu, v hale, pri umelom osvetlení a pod. (v zmysle rozpisu súťaže)
- pokiaľ nedôjde k dohode, zostávajúce zápasy sa musia odohrať:
  - najneskôr do nasledujúceho kola, na základe dohody kapitánov, pokiaľ nie je v rozpise súťaže stanovené inak (*informáciu aj podklady z prerušeného stretnutia treba zaslať riadiacemu orgánu*)
  - v termíne, ktorý určí riadiaci zväzový orgán (ak sa nedohodnú kapitáni)
  - pri dohrávke rozhodca vyhotoví nový zápis, do ktorého sa odpíšu všetky výsledky z pôvodného stretnutia

Predčasné skončenie stretnutia

- rozhodca môže predčasne skončiť stretnutie z dôvodov:
  - straty športového charakteru stretnutia
  - neuposlušnosť príkazu rozhodcu
  - iného závažného narušenia športovo-technických predpisov a pod.
  - *túto situáciu rozhodca musí uviesť do zápisu*

Stretnutia družstiev (okrem Extraligy) sa uskutočňujú bez vrchných rozhodcov. Funkciu vrchného rozhodcu v tomto prípade vykonávajú obaja kapitáni družstiev (mali by mať platnú kvalifikáciu pre výkon funkcie), ktorí spoločne riadia stretnutie. Prípadné rozdielne stanoviská pri riešení konkrétnych problémov uvedú do zápisu a o ďalšom postupe rozhodne riadiaci orgán. Aj popri rozdielnych stanoviskách treba urobiť všetko pre odohranie stretnutia na dvorcoch. Za správne vypísanie zápisu zodpovedá kapitán domáceho družstva.